

تجربیات خدمات دامپزشکی در کشورهای ایتالیا، آمریکا و فرانسه

نقش دامپزشکی در بلایا

ترجمه: دکتر سیدشهرام میرزمانی

تحول نقش دامپزشکی در مدیریت بلایای طبیعی در طول ۲۵ سال گذشته با توجه ویژه به تجربه ایتالیایی در این مقاله شرح داده شده است. ایتالیا یک سازمان خاص خدمات دامپزشکی دارد که با سیستم حفاظت شهری به عنوان یک جزء از خدمات بهداشت ملی ادغام شده است. حیوانات و انسان از آسیب پذیری مشابهی در بلایای سهم می برند. مرگ و میر گسترده حیوانات به دلیل رویدادهای فاجعه بار در طی قرون گذشته منجر به قحطی شدید شده است.

محلی حمایت نمایند. گارد ملی جنگل ممکن است خدمات دامپزشکی با کارکنان و وسایل حمل و نقل خود برای حمایت از فعالیت های دامپزشکی، به ویژه افراد مرتبط با نجات حیوانات ارائه نمایند. اقدامات دامپزشکی در مواقع اضطراری غیر همه گیر، با توجه به الگوی ایتالیایی، به شرح زیر است:

(۱) بلایای طبیعی

الف- اقدام فوری:

- شناسایی هر گونه منابع غذایی در دسترس و تعیین اینکه آیا محصولات هنوز هم خوراکی و ایمن هستند.
- سازماندهی مراقبت و کشتار حیوانات مجروح و شناسایی آنهایی که هنوز هم برای مصرف انسانی مناسب هستند.
- از بین بردن یا دفن لاشه ها و سایر مواد زائد با منشاء حیوانی؛
- تامین سرپناه و در صورت نیاز، مواد غذایی و آب برای حیوانات پراکنده.
- کنترل بیماری های قابل انتقال بین انسان و حیوانات؛
- کنترل آفات؛
- ایمنی مواد غذایی.

ب- اقدام بعدی:

- از سرگیری فعالیت های عادی کشتار، بازرسی گوشت، جمع آوری و ذخیره شیر؛
- تامین و توزیع داروها،

تعلق دارد. این سازمان خدمات بهداشتی به دولت متعهد است و با سازمان های بهداشت محلی ارتباط دارد. مطابق با قانون ۵۰۸ سال ۱۹۹۲، خدمات دامپزشکی، همراه با خدمات بهداشت عمومی، غذا و تغذیه، طب کار متعلق به اداره طب پیشگیری است.

مطابق با قانون ۲۲۵ سال ۱۹۹۲ خدمات ملی حفاظت شهری در ایتالیا تاسیس شد. خدمات دامپزشکی، به عنوان جزئی از خدمات ملی بهداشت، یک ساختار عملیاتی از خدمات حفاظت شهری است. در شرایط اضطراری، سازمان های بهداشتی محلی، از جمله خدمات دامپزشکی، توسط سازمان حفاظت شهری محلی فعال می شوند.

پاسخ توسط مراکز هماهنگی در سطوح شهری، استانی و ملی اداره می شود. در هر مرکز هماهنگی همه نهادهای دولتی و خصوصی درگیر هستند، بر اساس عملکرد آنها حضور دارند. فعالیت های دامپزشکی در وظیفه «کمک های بهداشتی و اجتماعی» هماهنگ می شود. در هر مرکز هماهنگی وظیفه «کمک های بهداشتی و اجتماعی» که توسط یک مدیر ارائه می شود، که در کل یک افسر خدمات اورژانس بهداشتی یا سازمان بهداشت محلی است. انعطاف پذیری این سیستم اجازه می دهد ساختار هماهنگی بر اساس اولویت تنظیم شود. پس از سیلی که به شهر ترمولی، در مرکز ایتالیا (ژانویه ۲۰۰۳) حمله کرد، در حالی که هیچ قربانی در میان مردم وجود نداشت، وظیفه بهداشت توسط رئیس خدمات دامپزشکی آژانس بهداشت محلی، با هماهنگی فعالیت ها مرتبط با جمع آوری و مدیریت حیوانات بازمانده و مرده در منطقه آب گرفته انجام شد.

اگرچه کانون پاسخ دامپزشکی به بلایای اداره خدمات دامپزشکی سازمان بهداشت محلی است، سایر سازمان های دامپزشکی در پاسخ به بلایا درگیر هستند. موسسه بهداشت حیوانات در آزمون های آزمایشگاهی درگیر است. دفاتر منطقه ای دامپزشکی از مدیریت منابع منطقه ای و مراقبت اپیدمیولوژیک از طریق مراکز اپیدمیولوژیک منطقه ای اطمینان پیدامی نمایند. دامپزشکان محلی، تیمی از سایر مناطق و کارشناسان مسائل خاص ممکن است از خدمات دامپزشکی

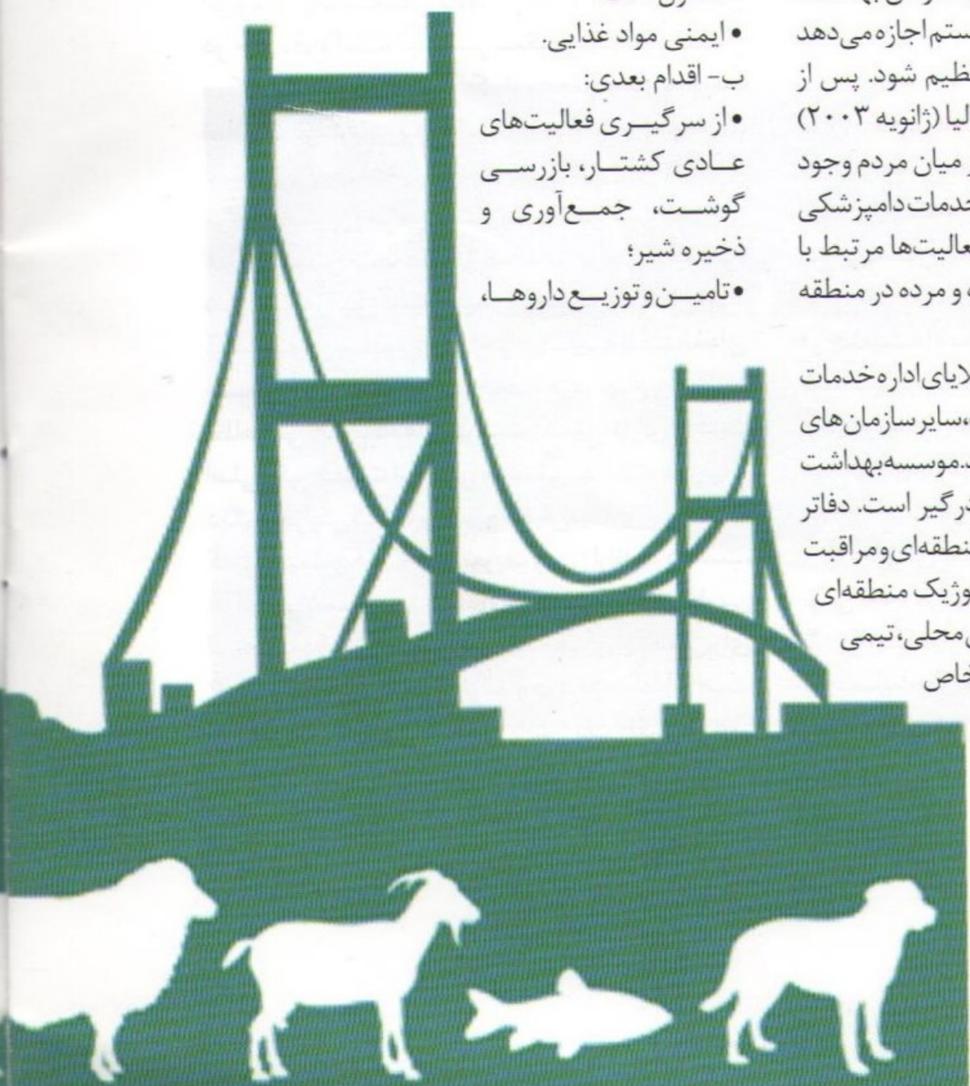
۱. سناریوها یا برنامه های خطر؛
۲. شناخت سرزمین (مزارع، سرشماری حیوانات، داده های اپیدمیولوژیکی دامپزشکی، امکانات کشتارگاه، وسایل حمل و نقل مواد غذایی، و...);
۳. آگاهی از منابع انسانی و مادی که می تواند به طور سودمند در شرایط اضطراری به کار گرفته شود؛
۴. الگو مداخله (چه کار باید انجام داد؟).

خدمات دامپزشکی در برنامه ریزی امداد رسانی بلایا در سطوح محلی، منطقه ای و ملی باید درگیر شوند. گروهی از دامپزشکان توسط اداره ملی حفاظت شهری برای تعریف اقداماتی که به منظور حفاظت حیوانات و مواد غذایی در چارچوب برنامه ریزی ملی برای تخلیه مناطق در معرض خطر در صورت فوران کوه آتشفشان زوو در جنوب ایتالیا اتخاذ نمایند، منصوب شدند.

در طول جنگ کوزوو، در سال ۱۹۹۹، یک تیم بهداشت مواد غذایی توسط اداره ملی حفاظت شهری ایتالیا برای اطمینان از ایمنی مواد غذایی و بهداشت محیط در اردوگاه های پناهندگان آلبانیایی تحت مسئولیت دولت ایتالیا منصوب شد. این تیم شامل ۲ دامپزشک بود که وظایفی به شرح زیر داشتند:

۱. بررسی ایمنی مواد غذایی ارسالی توسط اهداکنندگان و دولت ایتالیا؛
۲. اطمینان از کنترل بهداشتی مواد غذایی تولید شده در محل برای مصرف در اردوگاه های پناهندگان؛
۳. اطمینان از مدیریت بهداشتی فروشگاه های مواد غذایی و آشپزخانه اردوگاه.
۴. کنترل جمعیت آفات (جوندگان، بندپایان) در داخل اردوگاه.

فعالیت های آموزشی و پژوهشی درباره آمادگی دامپزشکی برای مقابله با بلایا توسط سازمان های بین المللی مانند مرکز همکاری تحقیقات و آموزش دامپزشکی در خدمت بهداشت عمومی WHO / FAO (موسسه Superiore در Sanita، رم)، مرکز اروپایی طب بلایا (CEMEC، جمهوری سن مارینو) و موسسات دانشگاهی (دانشکده دامپزشکی در مسینا، بولونیا، باری، پیزا) ترویج می شود در ایتالیا، خدمات دامپزشکی به خدمات ملی بهداشت

بخش‌داری‌ها (بخشدار)، نواحی (بین منطقه‌ای) و مرکزی (ملی) سازماندهی کرده است. در هر سطح یک دامپزشک مسئول هماهنگی فعالیت‌های مرتبط با بهداشت دام و بهداشت مواد غذایی در چارچوب هماهنگی امداد و نجات است.

بسیاری از پاسخ‌های عملیاتی مسئول آن گروه‌های دامپزشکی آشنشانی است، که شامل خدمات پزشکی و بهداشتی و یک سپاه سازمان‌دهی شده از دامپزشکان می‌شود. این گروه دسته‌بندی خاص نظام اداری فرانسوی است. گروه‌های دامپزشکی آشنشانی می‌توانند مدیریت پزشکی بلافاصله هنگامی که حیوانات، غذا و محیط زیست در جریان عملیات امداد و نجات درگیر می‌شود پشتیبانی نمایند.

گروه‌های دامپزشکی آشنشانی مشاور فنی هستند و زیر نظر مقامات اداری و فنی سر فرماندهی پزشکی خدمات پزشکی و بهداشتی فعالیت می‌نمایند.

در منطقه عملیات، گروه‌های دامپزشکی آشنشانی مشاور فنی فرمانده امداد و نجات هستند. این گروه در تیم‌های نجات، به‌ویژه هنگامی که سگ نجات به کار گرفته می‌شوند، ملحق می‌شود. یک دامپزشک عضو کمیسیون مشورتی پزشکی است که می‌تواند در سطح بخش‌داری اداره گروه آشنشانیان تشکیل شود.

گروه‌های دامپزشکی آشنشانی داوطلبانی متعلق به گروه آشنشانیان فرانسه هستند. آنها آموزش خاصی دریافت می‌نمایند و از سلسله مراتب تعریف شده تبعیت می‌نمایند. وظایف این گروه به شرح زیر است:

۱. پیشگیری و پاسخ در برابر خطرات فناوری و زیستی.
  ۲. بازرسی و کنترل از حیوانات زنده و مواد غذایی؛
  ۳. پشتیبانی از اقدامات امداد و نجات دامپزشکی؛
  ۴. آموزش و پیگیری تیم‌های سگ نجات؛
  ۵. مدیریت وسایل و مواد اقدامات دامپزشکی و مدیریت حیوانات؛
  ۶. آموزش بهداشت و سلامت؛
  ۷. نمونه‌برداری و مشاوره درباره حیوانات مرده؛
  ۸. مشاوره به فرمانده درباره محیط زیست و زنجیره غذایی در بلایا؛
  ۹. مشاوره به فرمانده امداد و نجات درباره پیش‌بینی و پیشگیری خطرات.
- فرمان ۹۷ سال ۱۲۲۵، مربوط به سازمان خدمات امداد و نجات و آتش‌نشانی است، حضور یک دامپزشک در درون خدمات پزشکی و بهداشتی گروه‌های دامپزشکی آشنشانی را به هنگام نیاز فراهم می‌نماید. ■

منبع:

Leonardi, M., Borroni, R. and Gennaro, M.: Veterinary medicine in disasters, .421-417:4, No. 42, Vol. 2006 Ann Ist Super Sanità
Leonardi, M., Borroni, R. and Gennaro, M.: Veterinary medicine in disasters, .421-417:4, No. 42, Vol. 2006 Ann Ist Super Sanità

در منطقه کامپانیا، بر پایه یکپارچه‌سازی داده‌های اپیدمیولوژیک، زیست‌محیطی و جغرافیایی است. این پروژه با همکاری مرکز اروپایی بهداشت و محیط زیست؛ موسسه Superiore در Sanita و موسسه فیزیولوژی بالینی شورای ملی تحقیقات و آژانس‌های منطقه‌ای بهداشت و زیست‌محیطی انجام شده است.

ایالات متحده آمریکا

در ایالات متحده آمریکا، پاسخ دامپزشکی به بلاای طبیعی، عمدتاً توسط انجمن‌های دامپزشکی به‌ویژه انجمن دامپزشکی آمریکا (AVMA) توسعه یافته است. تلاش‌های آمادگی و پاسخ به بلاای طبیعی توسط انجمن دامپزشکی آمریکا ناشی از توافق بین این انجمن و دفتر آمادگی اضطراری خدمات بهداشت عمومی ایالات متحده است. با امضای یک یادداشت تفاهم در ماه مه سال ۱۹۹۳، خدمات دامپزشکی در طرح پاسخ دولت فدرال گنج‌نیده شد، در حال حاضر طرح پاسخ ملی، برای امدادسانی در بلایا به‌عنوان بخشی از نظام ملی طب بلایا (National Disaster Medical System) است.

نظام ملی طب بلایا (NDMS) توسعه یافته تا مراقبت‌های پزشکی مکمل رابه قربانیان بلاای فاجعه‌بار در یک رویداد استانی و محلی منابع از بین رفته و کمک ملی مورد نیاز است، ارائه نماید. سرانجام، در ماه اوت سال ۱۹۹۴، یک تفاهم‌نامه بین انجمن دامپزشکی آمریکا و وزارت کشاورزی ایالات متحده آمریکا/خدمات بازرسی بهداشتی حیوانات و گیاهی تنظیم شد تا امکان تشکیل تیم‌های امدادی دامپزشکی (Veterinary Medical Assistance Teams) برای کمک به وزارت کشاورزی و کنترل، درمان و ریشه‌کنی بیماری‌های دامی فراهم آورد.

در ۲۶ ژانویه سال ۱۹۹۸، بین انجمن دامپزشکی آمریکا و بنیاد دامپزشکی آمریکایی (AVMF) بیانیه‌ای مشترکی با صلیب سرخ ملی آمریکا (ARC) امضا شد. مسئولیت تیم‌های امدادی دامپزشکی (VMAT) در بلایا عبارتند از:

۱. مرگ آرام و انسانی حیوانات؛
۲. بررسی اپیدمیولوژی؛
۳. ارزیابی نیازهای پزشکی حیوانات؛
۴. درمان‌های پزشکی و تثبیت وضعیت حیوانات؛
۵. نظام مراقبت بیماری حیوانات.
۶. نظام مراقبت بیماری قابل انتقال بین انسان و حیوانات و ارزیابی بهداشت عمومی؛
۷. کمک‌های فنی برای اطمینان کیفیت آب و غذا؛
۸. کاهش خطر؛
۹. نظام مراقبت تروریسم شیمیایی، زیستی، پرتویی و هسته‌ای؛
۱۰. رفع آلودگی حیوانات؛
۱۱. درمان‌های پزشکی حیوانات عملیاتی و نظامی

فرانسه

در فرانسه، پاسخ اضطراری در سطح شهرداری‌ها (شهردار)،

- واکنش‌ها، ضد عفونی‌کننده‌ها و آفت‌کش؛
- ضد عفونی مناطق و مکان‌های در معرض خطر؛
- استقرار مراقبت اپیدمیولوژیک؛
- تخلیه حیوانات از منطقه در معرض خطر (در مورد رویداد قابل پیش‌بینی).

۲) بلاای انسان‌ساز (شیمیایی، زیستی، پرتویی و هسته‌ای)

- تشخیص منشاء آلاینده‌های خطرناک؛
- حرکت از یانگه داشتن حیوانات خانگی در منطقه آلوده؛
- جلوگیری از تغذیه حیوانات با علوفه یا مراتع آلوده؛
- نظارت بر آلاینده‌ها در گوشت، شیر و سایر مواد غذایی با منشاء حیوانی؛

مراقبت سم‌شناسی بر روی جمعیت حیوانات شرایط اضطراری محیط زیست

در کامپانیا، منطقه‌ای در جنوب ایتالیا، چند مزرعه پرورش دام، گاو، گاو میش و گوسفند و قادر به فروش فرآورده‌های لبنی خود با توجه به حضور سطح بالای دیوکسین نمودند. علاوه بر این، چندین مورد سقط جنین (حدود ۲۵ درصد کل تولدها) و جنین‌های غیر طبیعی (۵/۲ درصد کل تولدها) در دو گله گوسفند پرورش یافته در استان ناپل ثبت شد که در آن سطح دیوکسین بالاتر (۲۷/۵ پیگوگرم در چربی، معادل WHO TCDD برای انسان) بیش از سطح مجاز (۰/۳ پیگوگرم چربی، معادل WHO TCDD برای انسان) در توده شیر یافت شده است. در ماه مه ۲۰۰۵ شناسایی وجود میزان غیر طبیعی آفت‌کش‌ها در شیر جمع‌آوری شده از مزارع رودخانه دره ساکو (جنوب لاتیوم) منجر شد سازمان منطقه‌ای حفاظت محیط زیست برای انجام یک بررسی بر روی آلاینده‌ها به این منطقه وارد شود.

در حین بحران فوق، خدمات دامپزشکی نقش مهمی در نظارت بر آلودگی و کمک به شناسایی منبع آلودگی ایفا کرده است. لازم به ذکر است که در سال ۲۰۰۵، پنج منطقه ایتالیا وضعیت‌های اضطراری مرتبط با مدیریت زباله‌های شهری اعلام شد، در حالی که در ۱۱ منطقه دیگر موارد اضطراری زیست‌محیطی در ارتباط با آلودگی محیط زیست مدیریت شده است.

یک نظام بهداشت عمومی و محیطی یکپارچه باید از تصمیم‌گیرندگان درباره اقدامات اتخاذ شده و اولویت‌بندی نیازهای نوپدید برای مدیریت مناسب شرایط اضطراری زیست‌محیطی پشتیبانی نماید. اداره ملی حفاظت شهری ایتالیا مروج یک پروژه ارزیابی اثر بهداشتی زباله‌های شهری

